

Markus 8: Kijken en zien – viering Heilig Avondmaal.

Orde van dienst:

Welkom

Psalm 107: 1, 2, 3

Wet

Psalm 116: 1, 3, 7

Gebed

Bethsaïda.

Lezen: Markus 8: 1-26

Preek

NLB 534 Hij die de blinden weer liet zien.

Viering Heilig Avondmaal:

Formulier V

Zingen bij het klaarmaken: NLB 975 Jezus roept hier mensen samen.

Uitnodiging.

Zingen tijdens de viering:

NLB 377 Zoals ik ben, kom ik nabij

NLB 400 Voordat ik kan ontvangen

Psalmen voor nu 16: Ik val niet uit zijn hand

‘Breng dank aan de eeuwige’.

Gebed

Collecten

Psalm 103: 1

Zegen.

Preek:

Wat valt er te zien in de kerk?

Op het eerste gezicht niet zoveel.

Een gebouw. Zaal vol mensen. Een dominee. Piano en een orgel.

Verder niet zoveel bijzonders.

Er valt meer te zien op je mooie breedbeeld smart-TV. Op je computer.

Uren aan muziek, sport, films... dagenlang kun je alle kanten op surfen.

We leven in een kijk-cultuur.

Daarom krijgen kerken steeds minder kijkers. Want wat is daar nu te zien?

Als er nu nog eens een wonder zou gebeuren!

Kijk dan eens naar de tijd van Jezus: toen was er heel veel te zien.

Jezus doet de mooiste wonderen: hij geneest een melaatse man. Hij geeft meer dan 4000 mensen te eten van 7 broden. Een dode wordt weer levend. Een blinde ziet weer.

Toen was er nog eens veel te zien!

Ja, en toch klinken er dan een paar opzienbarende woorden van Jezus: **“Jullie hebben ogen, maar zien niet. Jullie hebben oren, maar horen niet”**.

Terwijl er juist zoveel te zien was. Wat bedoelt Jezus?

1. Jezus komt in Bethsaïda. Een dorp dat leefde van de visserij.

De mensen hebben al veel over Jezus gehoord en vandaag krijgen ze de Genezer ook echt te zien.

Ze dringen samen op de markt. En dan komt er een klein groepje mensen, die een blinde man naar voren duwen. Naar Jezus.

De mensen kijken vol verwachting toe: nu kunnen ze eens een wonder van dichtbij zien. Ze rekken hun halzen uit en sperreren hun ogen wijd open.

Maar het wordt een teleurstelling: want Jezus neemt de man bij de hand en brengt hem buiten het dorp. Buiten het bereik van de camera's en nieuwsgierige blikken.

Niemand van de mensen krijgt het wonder te zien.

En als hij genezen is, dan zegt Jezus tegen hem: "Ga het dorp niet in. Ga gewoon naar je huis".

Waarom doet Jezus dat zo?

Omdat Jezus weet dat de mensen wel kijken, maar niet zien.

Zoals bij de broden.

Ze vonden de broden geweldig. Wat een wonder!

Maar ze knielen niet voor Jezus. Ze durven zelfs nog een ander teken te vragen.

Jezus is voor hen de wonderman. Niet de Messias, verlosser van zonden.

Ze kijken wel, maar ze zien niet.

Hun ogen staan wel open maar hun hart niet.

2. Dat zie je ook terug als Jezus die blinde man geneest.

Want eerst lijkt het of dit wonder niet goed lukt.

Jezus neemt de man mee buiten het dorp. Daar smeert hij eerst wat speeksel, wat spuug, op zijn ogen. Dan legt hij zijn handen op zijn ogen en vraagt: "Zie je al iets?".

Hij begint te zien en zegt: "Ik zie mensen. Het zijn net bomen, maar ze lopen".

Dan legt Jezus opnieuw de handen op zijn ogen en dan kan hij pas echt helder zien.

En dat is mooi.

Maar het wonder verloopt wel vreemd.

Alsof het Jezus eerst niet lukt: eerst ziet hij nog vaag.

Hij ziet mensen. Hij ziet ze om zich heen bewegen. Maar hun gestalten zijn nog vaag, vreemd. Alsof het bomen zijn. De bomen waaraan de blinde zich vaak had vastgehouden om zijn weg te vinden.

Maar hij weet dat bomen vaststaan. Maar deze gestalten bewegen.

Hij ziet wel, maar hij begrijpt niet wat hij ziet.

Hoe komt dat?

Nou, dat kan te maken hebben met de werking van de ogen en de hersenen.

De ogen doen het, maar de hersenen kunnen er nog geen goed beeld van maken.

In feite is er een dubbel wonder nodig voordat iemand weer echt goed ziet.

Want iemand die jarenlang blind geweest is en genezen wordt, kan de beelden die op zijn netvlies vallen nog niet goed interpreteren. Eerst kon hij feilloos de weg door de kamer vinden. Hij wist precies waar elke stoel stond. De trap was geen probleem, want hij kende iedere tree. Maar nu ziet hij zijn kamer. Het licht. De ruimte. Zijn voorstelling gaat ondersteboven. Letterlijk.

Dat is bij een babytje al zo: een pasgeboren baby ziet alles eerst op de kop. Want zo vallen de beelden op zijn netvlies. Op zijn kop. Zo wordt het doorgegeven aan de hersenen en die keren het beeld om. Maar dat moeten de hersenen wel even leren.

Zo moeten de hersenen van een blinde die weer kan zien heel erg wennen aan de wereld die hij eerst alleen maar kon tasten en horen, maar nu opeens kan zien.

Er is dus bij iedere genezing van een blinde een wonder boven wonder nodig: de ogen en de hersenen moeten worden hersteld.

Waarom wordt dat nu bij deze genezing zo uitgebreid verteld?

Omdat deze genezing tegelijk een beeld is van wat er in Israël gebeurt.

Jezus heeft tientallen, honderden mensen genezen. Blinden, doven, melaatsen, noem maar op. En ook deze genezing is echt toen gebeurd en tekent Jezus' macht..

Maar tegelijk is deze genezing een gelijkenis.

3. Want Jezus leefde in een land, waar de mensen hem wel zagen, maar tegelijk aan hem

voorbij keken. Ze keken naar het wonder. Maar ze gingen toen niet met andere ogen naar Jezus kijken: 'Wie is Hij?'.

De wetgeleerden en de mensen lopen maar steeds te vragen om een teken uit de hemel. Ze willen wel eens iets mee maken. Ze willen een wonder zien.

En ze begrijpen niet, dat het grootste wonder in levende lijve voor hun neus staat: Jezus, de zoon van God, de messias. Wonder van Gods liefde. Het wonder waar alle wonderen naar verwijzen.

Er mankeert niets aan de ogen van al die mensen.

Maar er mankeert nog wel veel aan hun hart.

Dat hart is blind.

Zoals die leerlingen: ze hebben honger en vragen om brood. Ze klagen en staren dom in de lege broodtrommel en zien de Meester, die al twee dagen lang brood aan duizenden gaf, niet staan.

Hoeveel moet er eigenlijk gebeuren in de wereld en de kerk voordat mensen tevreden zijn en geloven zonder te zien? Geloven met hun hart?

Want dat is er aan de hand: hun hart zit dicht. Ze leven in ontkenning. Ze hebben geen verlosser nodig. Ze zijn rechtvaardig.

Ze worden door hun trots gecontroleerd. Maar dat willen ze niet inzien.

Ik las over een man, die nooit zijn autogordel omdeed.

Dat vond hij alleen maar lastig en niet nodig. Zonder gordel voelde hij zich veel vrijer.

Een vriend van hem reed vaak met hem mee naar zijn werk en zei steeds tegen hem: 'Joh, doe die gordel toch eens om!'.

Maar dat was niet nodig: hij zag er het nut niet van in.

Tot op een dag: ze stapten allebei in en nu deed hij zijn gordel opeens wel om.

"Waarom doe je dat nu opeens wel?", vroeg die vriend.

Toen vertelde hij, dat hij de vorige middag bij zijn broer op bezoek was geweest in het ziekenhuis. Zijn broer had een zwaar ongeluk gehad met zijn auto. Hij droeg ook nooit een gordel en was met grote kracht dwars door de voorruit van zijn auto geslingerd.

Hij was daardoor zwaar gewond.

Hersenschudding, gebroken ribben, verbrijzelde heup, en een gebroken rug.

Hij was zo van zijn broer geschrokken, dat hij vanaf dat moment steeds zijn gordel aandeed.

"Maar je wist toch wel, dat zonder gordel rijden een groot risico is?".

"Ja, ik wist het wel, maar ik wilde het niet zien. Maar nu ik mijn broer zo gezien heb, besef ik hoe dom ik was. Ik leefde in ontkenning".

Jezus geneest de ogen van de blinde man.

En daarna ook de plek waar de beelden pas écht gezien worden.

4. Het gaat in deze geschiedenis dus niet om die blinde man. Die mag naar huis.

Het gaat om de toeschouwers. Om ons.

Hoe kijk jij naar Jezus? Hoe kom je in de kerk?

Kom je met je handen in je zakken om eens te kijken of er nog wat te beleven valt?

Kijk je vooral naar anderen? Ben je op zoek naar sensatie of hoogstaande koorzang?

Dan valt er weinig te zien en dus weinig te beleven.

Of kom je in de kerk als smekeling.

Een mens, die zijn zwakheid is gaan inzien. Een mens die een verlosser nodig heeft, zoals die man zijn autogordel. Een mens, die om genade roept.

Durf je ook naar jezelf te kijken?

Want dán kom je heel anders binnen.

Als je naar verlossing zoekt en genade, dán is er heel veel te zien in de kerk. Want juist daar is erg veel genade. Veel meer dan in onze vaak kille wereld, waar je op jezelf bent aangewezen.

In de kerk hoor je over Jezus, die voor jou gestorven is aan het kruis.
Daar zie je brood en wijn.
Daar zie je mensen om je heen, die Jezus willen volgen met een open hart.
Dan krijg je oog voor het wonder, dat al die mensen voor elkaar zorgen.
Elkaar brood geven.
Voor elkaar bidden. Elkaar vergeven.
Mensen met een open hart. En dat is het grootste wonder.
Anders gezegd: wat je niet als smekeling wilt zoeken, zul je ook niet vinden.

We leven in een tijd waarin jongeren vaak alles al hebben gezien. Al surfend op het internet. Of op reis door de wereld. En als je denkt dat je alles al gezien hebt, word je snel verveeld.
Verveeld zit je in de kerk.
Dat heb je allemaal wel gezien: wat valt er nu te beleven in de kerk?

Maar nu daagt Jezus je uit: je hebt nog lang niet alles gezien.
En Hij geeft je oog voor de genade en rust, die alleen hij kan geven en die je zo nodig hebt.
Hij geeft mensen om je heen, die jouw hulp en liefde nodig hebben.
Hij roept je achter je computer vandaan. Uit de digitale wereld, naar de echte wereld.
Hij leert je om met verlichte ogen over het graf heen te kijken naar de nieuwe wereld die komt.
Hij geeft je brood en wijn. Tekenen van het wonder van zijn liefde voor jou.

Jezus geneest zo die blinde man en het lijkt eerst dat het niet lukt.
Maar het is juist niet zo.
Het is alsof Jezus ons, mensen van de 21e eeuw, die alles al hebben gezien, tussen de regels door wil laten merken welk wonder er écht nodig is om blinde mensen te helpen.
Een wonder boven wonder.
Het echte wonder vindt niet plaats in de ogen.
Maar in je hart.

4. Een paar jaar geleden las ik het boekje "De bron van de Congo". Van Adrian Verbree.
Daarin vertelt hij met veel kleur over zijn bezoek aan Kongo. Afrika.
Op een dag brengt hij ook een bezoek aan een oude blinde man. Hij was 81 jaar en dat is in Afrika uitzonderlijk oud.
Hij woont in een heel klein hutje. Twee bij twee meter.
Langs de muur stond één bed. Er stond één stoel. Dat was het.
Door een ongeluk met een bijl is hij blind geworden aan één oog. Door bijkomende ontstekingen ook blind aan het andere.
Adrian vraagt de oude man of hij nog wel wat plezier in zijn leven heeft.
"Och", zegt hij, "dat gaat wel. Met mijn stok kan ik de weg naar de markt vinden en daar kan ik luisteren en praten met mijn dorpsgenoten. Maar soms, als ik drie dagen niet gegeten heb en mijn ogen doen zeer, dan vind ik het wel eens moeillijk".
Als ik drie dagen niet gegeten heb....
Dan ziet Adrian een eigengemaakte gitaar aan de muur hangen. Een wonderlijk geval.
Een groot koffieblik, een houten steel en vier snaren.
De oude, blinde man neemt de gitaar van de muur en begint te tokkelen op de snaren. En het klinkt nog aardig ook! Na een paar minuten tokkelen gaat hij ook nog zingen. Adrian verstaat er niets van.
Hij hoort alleen af en toe 'Jesu...Jesu...Jesu...'.
Als hij naar buiten gaat geeft hij de man wat geld.
Heeft hij in ieder geval de eerste dagen wat te eten.
Buiten vraagt hij aan zijn gids: "Wat zong hij nu eigenlijk?".
Hij zong het lied: "Jezus, u bent het licht van mijn ogen".
Soms zien blinden meer dan mensen, die kunnen zien. Amen.